

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 219

CLEVELAND, O., THURSDAY MORNING, SEPTEMBER 17TH, 1931

LETO XXXIII.—VOL. XXXIII

Willard Storage Battery Co. bo dobila en milijon v vrnjenih davkih

Cleveland, O. — Zvezni sodnik West v Clevelandu je včeraj podal važno razsodbo, glasom katere poznana tovarna Willard Storage Battery Co., kjer dela mnogo Slovencev, lahko zahteva od zvezne vlade, da ji slednja vrne nad milijon dolarjev v davkih, katere je kompanija plačala vladni nepravilno. Sodnik West je dognal, da se je od tovarne zahtevala ta davek na podlagi neke postavbe, ki pravi, da so deli avtomobila in njega oprema podvrženi posebnemu davku. Sodnik West je pa razsodil, da baterija ni del avtomobila. Rekel je, da baterija je ravno tako sestavni del avtomobila, radio aparata, motornega čolna ali pa opreme, ki jo rabi n. pr. zobozdravnik. Kompanija je sicer plačala ves davek, toda sodnik je izjavil, da je bil ta davek prisiljen, torej ga lahko kompanija zahteva nazaj. Kompanija je plačala v letu 1922 svoto \$89,195.36, v letu 1923 pa \$249,275.32, v letu 1924 svoto \$189,853.88, v letu 1926 svoto \$174,934.45, in v letu 1927 pa \$41,764.57. Ako se k tem svotam prištejejo obresti, tedaj bo dobila kompanija vrnjenih od zvezne vlade nad en milijon dolarjev. Ker je pa razsodba skrajno važnega pomena, bo vlada seveda apelirala in spravila položaj na zvezno apelatno sodnico, predno bo plačala.

Zavarovalni agenti naj govorijo resnico

Več naših prijateljev iz West Parka se nam je pritožilo, da hodijo okoli nepoznani zavarovalni agenti, ki skušajo trositi nečedne vesti o naših domačih podpornih organizacijah, češ, da bodo zginele, da ne bo napredka, itd. Tako govorijo neodgovorni zastopniki zavarovalnih kompanij. Zlasti mladino so že v precej slučajih premetili. Mi na tem mestu pozivljemo zlasti naše slovenske starše, da tozadevno dopovedo mladini, kaj so naše bratske podporne organizacije. Vse slovenske jednote in zveze, najsi bo SNPJ, KSKJ, SDZ, JSKJ ali SSPZ, vse so dobre organizacije, ki služijo narodni in državni koristi. Priporočamo ljudem, da če koga slišijo napadati naše domače podporne organizacije, da ga naznanijo na State Insurance Department, Columbus, Ohio, ki zna poučiti enake ljudi — dostojnosti in resnice. Našim domačim podpornim organizacijam zlasti mladina brez vsake skrbi lahko zaupa, in bo tudi za enako zavarovalnino trikrat manj plačevala kot pri kompanijah.

Poroka

V soboto se pred civilno sodnijo poročijo znani rojak Matt Pišler, 17101 Waterloo Rd. z Mrs. Milko Stefančič, 1272 E. 169th St. Mnogo sreče!

Najdena očala

Na 66. certi so se našla očala. Kdor jih pogreša, jih lahko dobi v uradu našega časopisa.

Vse oblasti so na delu v Clevelandu, da najdejo vzrok epidemije tifusa

Poročali smo že, da je v državnih blaznicah v Newburgu umrlo nekaj dnevih več bolnikov za tifusom, in da jih je več kot sto čbalelo. Dne 15. avgusta so prvič opazili znake tifusa. Odtedaj so pa iz bolnice izpustili kakih 35 bolnikov, ki so se porazdelili po Clevelandu. Vse te bivše bolnike so obiskale bolniške strežnice, da doženejo, če imajo baci-le tifusa. To je silne važnosti, kajti omenjenih 35 oseb lahko raznese tifus po vsem mestu, in potem gorje prebivalstvu. Osem novih slučajev tifusa so odkrili včeraj v umobolnici, in ena oseba je umrla. Štirje bolniki so tako resno bolni, da se vsak trenutek pričakuje njih smrti. Je pa tudi skrajno težavno slediti bacilom tifusa med 2,350 bolniki v blaznici, ker mnogo se jih sploh ne zaveda, kaj je to. V umobolnici se nahaja sedaj 8 zdravnikov in 150 bolniških strežnic. Nadaljnih 17 državnih strežnic je dospel iz raznih mest države Ohio. Kopanje v jezeru je prepovedano, in policisti so nastavljeni v bližini, ki svarijo ljudi. Odpadki iz umobolnice so po kanalu napeljani v Cuyahoga reko, in najdejo svoto pot v Erie jezero. Odrejene so skrajne zdravstvene razmere. Zdravstvene oblasti sploh ne vedo še, kako se je tifus začel. Vršil se velika preiskava. En sam človek, ki je videti zdrav, lahko prenaša bacile tifusa in prenese slednje na preko 100 oseb. Poleg tega je pa umobolnica natlačena polna. Zgrajena je bila za 1,700 oseb, pa se nahaja v njej 2,350 ljudi. Tifus je sicer jako redka bolezen v Clevelandu, vendar so oblasti sklenile cepljenje seruma proti tifusu za vse bolnike v blaznici. Serum se mora vcepiti vsaki osebi trikrat, v presledkih sedmih dni.

Kažipot za delegacijo Zveze za četrtek

Kot običajno je opoldne kosilo, zvečer pa večerja v restavraciji Slov. Del. Doma. Zvečer pa je še poseben "Zvezni dan." Delegati se zberejo v veliki dvorani Doma k izvanredni slavnosti. Vršil se bo slovesni sprejem v zadnji, konvenčni kampanji pristopih novih članov in članic. Obenem se bo obudil spomin na vse mrtve člane in članice od zadnje konvencije. Vse to bo na zelo slovesen način izvršila Častna Straža Slovenske Dobrodelne Zveze, pod načelstvom Mrs. Albine Novak. Nastop Častne Straže je še vedno zbudil največje zanimanje tako med članstvom kot med delegacijo. Glejte, da ste navzoči. Dekleta Častne Straže bodo imele odlični nastop.

Sulzmann pripravljen

Koncem tega tedna bodo nasprotniki šerifa Sulzmann na Common Pleas sodniji vložili prošnjo, da se Sulzmann odstrani iz urada. Baje imajo več kot 1,000 podpisov. Toda Sulzmann se ne boji teh fanatikov, pač pa je izjavil, da če pride do obravnave, da bo sodnim potom prisilil vsakega, ki se je proti njemu podpisal, da pride na sodnijo in pod prislogo izpove, kaj ve o njem slabega. Tako bo na sodnijo prišlo nad 1,000 prič. Imeli bomo še špas.

Častna Straža Slovenske Dobrodelne Zveze

Preteklo nedeljo so se dekleta Častne Straže Slovenske Dobrodelne Zveze s svojo načelnico Mrs. Albino Novak, in z glavnim predsednikom Mr. John Gornikom, zbrali pri našem fotografu Mr. John Bukovniku, ki je posnel najnovejšo sliko naše Častne Straže. Kot že omenjeno večkrat nastopi Častna Straža nocoj večer na Zvezinem večeru v dvorani Slov. Delavskega Doma na Waterloo Rd., kjer bo proizvajala razne pomenljive nastope, v počast novopristopim in v spomin umrlih članov in članic Zveze. Ali niso prijazna dekleta naše Častne Straže? Take stražnike bi vsakdo rad imel, kdor jih pa hoče videti pri njih nastopu, naj se potruzi danes v dvorano S. Del. Doma. Priredi le bodo imeniten program.

KONVENCIJA S. D. ZVEZE SE PEČA Z NOVIMI PRAVILI

V sredo zjutraj ob 9. uri je bila konvencija poklicana k redu nadaljevalo se je z zborovanjem. Najprvo je prišel na vrsto odbor za resolucije, ki je predlagal zbornici, da se pošljejo brzojavni pozdravi, in sicer predsedniku Zedinjenih držav — Hooverju, senatorju Bulkleyu, guvernerju White, načelniku zavarovalniškega oddelka države Ohio in županu mesta Cleveland, Marshallu.

Nadalje je zbornica sklenila, da pošlje na guvernerja države California poseben apel za oprostitev delavskih voditeljev Mooneya in Billingsa, ki sedita po nedolžnem v ječi že toliko let, in za katerih osvoboditev se bore vse ameriške delavske federacije. Nadalje se je sprejela resolucija, ki bo poslana na predsednika Zedinjenih držav, kongresmana 22. okraja v Clevelandu, na oba zvezna senatorja države Ohio, na guvernerja White in na župana Marshalla v mestu Clevelandu, v kateri resoluciji se zahteva, da merodajni faktorji delujejo na to, da se v najkrajšem času odpravi sedanjí neznošni konvencijski položaj, da delujejo, da se čimprej vrne ameriški standard življenja, da dobimo zopet prosperiteto.

Po teh sprejetih resolucijah je konvenčni predsednik Gornik imenoval poseben odbor za brezposelnost, katerega naloga naj bo, da razmotri o možnosti upeljave posebnega sklada za brezposelnost pri Slovenski Dobrodelni Zvezi. Ta odbor naj potem konvenciji predloži nekaj konkretnega, tako da bo zbornica lahko o predlogu glasovala.

V omenjeni odbor so bili imenovani po konvenčnem predniku sledeči: Steve Lunder, Frank Virant, Karol Vrtovšnik, Frank Butala, Pavel Oblak, Frank Zorich, Anton Pucel, Joseph Jartz, Matt Zupančič, Frank Ivančič, Anton Cugel, Jos. Fabijančič, Agnes Zalokar, Mary Zupančič in Ana Erbežnik.

Prešlo se je potem k čitanju pravil. Odbor za pravila je pred-

lagal, da konvencija izvoli šest tretjega glavnega predsednika, v nadzorni odbor pa naj se voli pet moži, oziroma članov in članic. Glede tega predloga se je vnela precej živahna debata. Nekateri delegati so proti trem glavnim podpredsednikom, drugi so zopet proti petim članom v nadzornem odboru. Mnogo delegatov je mnenja, da obdržimo ravno iste urade, kot smo jih imeli doslej, kajti 16 uradnikov pri Zvezi je več kot dovolj. Na glasovanje sta končno šla dva predloga, in sicer, da ostane po starem, in pa, da se uvrsti v pravila tako, kot je predlagal odbor za pravila. Noben predlog ni dobil absolutne večine.

Tedaj je odbor za pravila stavil ponoven predlog, in sicer da ima Zveza sedanjih uradov šest tretjega podpredsednika in pet odbornikov v nadzornem odboru. Ta predlog dobi sedaj 55 glasov, torej absolutno večino.

Delegacija je dalje sklenila, da ostane odbor za pravila tudi za bodočo konvencijo s to izpremembo, da se pošljejo priporočila k pravilom šest tednov pred konvencijo na glavnega tajnika.

Konvencija je sedaj prešla na jako važno in zanimivo točko, ki se tiče plač glavnih uradnikov. Mnogo debate se je pri tem vnelo, in do pete ure popoldne konvencija ni mogla biti gotova s to točko. Sprejelo se je sledeče: plača predsednika znaša kot dosedaj — \$50.00 na mesec. Potem se je določila plača podpredsednikom, katerih vsak bo dobival po \$50.00 na leto. Delegacija je potem začela razmotrivati o tajniški plači. Stavljen je bil predlog za \$200.00 mesečno, torej manj kot sedaj. Pri tem je prišla ura pet, in seja je bila zaključena. Tajniška plača pride danes kot prva zadeva na vrsto.

Za petek in soboto

ženske fine svilene obleke, klobuke in nogavice dobite v petek in soboto po izvanredno nizkih cenah pri Grdina's Shoppe, 6111 St. Clair Ave. Glejte oglaš!

Mrs. Keržič umrla

Ob pol osmih danes zjutraj nam je sporočil Mr. Joseph Gram iz Geneve, O., da je danes zjutraj v bolnici v Genovi umrla splošno poznana in priljubljena Mrs. Keržič, soproga enega najbolj poznanih farmarjev, Mr. Frank Keržiča. Bila je poznana daleč naokoli kot marljiva, poštna, delovna in vnetja Slovenka, mati in soproga. Vse jo je imelo rado in jo spoštovalo. Podrobnosti prinesemo prihodnjič. Preostali družini izreka uredništvo "Ameriške Domovine" svoje najbolj globoko sožalje!

Strašna smrt

Včeraj okoli polnoči, ko se je vozila partija gostov po janti "Polaris" v bližini tam, kjer se steka reka Rocky River v Erie jezero, je padla zelo dobro poznana ženska Evelyn Lowry s krova v vodo. Na njene klice na pomoč, je skočil za njo njen mož, toda tudi ta je z ženo vred zginit v vodi. Lowry je prišel iz Cincinnatija glede nekih umetniških filmov. Stanoval je šele tri tedne v mestu. Star je bil 35 let, ravno toliko njegova žena.

To bo zabava!

Društvo Glas Clevelandskih Delavcev, št. 9 S. D. Z. priredi v soboto večer, v gornji dvorani S. N. Doma lepo domačo zabavo, s plesom in igranjem kart, kar bo kdo želel. Vstopnina za vse člane in njih prijatelje je popolnoma prosta. Za izvrstno postrežbo bo pa seveda prav dobro preskrbljeno. Zlasti so vabljeni delegati in delegatnje, ki bodo tedaj že gotovo skončali naporno delo na konvenciji.

Ljubezen in strup

Frank Schneider, 1181 E. 87th St. je zvedel, da ga dekle ne mara. Poklical jo je, in ker ni hotela govoriti z njim, je vzel strup. Sedaj se bori v bolnici s smrtjo.

* Pismo ima pri nas Frank Klančar.

Terorizen, streljanje, odpeljave, aretacije in pokolj v Pittsburghu

Pittsburgh, Penna., 16. septembra. Včeraj so se v tem mestu kot po ostali državi Pennsylvaniji vršile primarne volitve, ki so bile nenavadno ostre. Že več dni pred volitvami so se posamezne stranke tožile na sodnih, izdajali so zaporna povelja, grozilo se je na vseh straneh. Guverner Pinchot je dal poklicati v mesto državno policijo, kar se je zgodilo prvič v zgodovini mesta. Državni deputiji so strazili volivne koč, kljub temu pa je prišlo pri gangežih v raznih volivnih prostorih do pretepov, streljanja, pobojev in številnih aretacij. Najhujši boji so bili med pristaši sedanjega republikanskega guvernerja Pinchota, in med pristaši stare republikanske stranke. Godili so se tudi nezaslišani škandali. Sodnije so prepovedale voliti onim osebam, katere je volivna komisija vrgla iz registracijske liste, toda policijski načelnik je dal naročilo policistom, da lahko vsi volijo, in tisoče gangežev in nepoznanih oseb je volilo. V Hemstead, v predmestju Pittsburgha je policija aretirala vse deputy šerife, 17 po številu, ker so gotovim osebam branili voliti.

Darovi za živež našim brezposelnim

Kot prispevke za živež našim brezposelnim so nadalje še darovali: Frank Ambrožič, Mrs. Frances Krašovic \$2.00, skupaj danes \$4.00. Zadnjič izkazanih \$60.00, vsega skupaj \$64.00. Iskrena hvala vsem in prosimo še!

Slovenska šola

V soboto je dan 19. septembra, in na ta dan opozarjamo naše slovenske starše, da vpišejo svoje otroke v slovensko šolo, ki jo vodi S. N. Dom v Clevelandu. Učenci se vpisujejo v sobi št. 2, novo poslopje, med 11. in 12. uro dopoldne. To bo za Mladinski oddelček, v katerega se vpišejo otroci med 7. in 15. letom. V odrasli oddelček pa se vpisovane vršilo že včeraj.

Klub društev SND

Ker se več zastopnikov in zastopnic Kluba društev S. N. Doma nahaja na konvenciji S. D. Z. se prestavi dan seje Kluba, ki bi se imela vršiti 18. septembra. Seja se bo vršila pozneje, kot bo oznanjeno. — Tajnik.

Šesta obletnica

V spomin šeste obletnice smrti moča in očeta Matija Hrstarja, preminul 18. sept. 1925, se bo v petek zjutraj ob 8. uri brala sv. maša v cerkvi sv. Vida. Prijatelji in znanci ranjkega so prošeni, da se udeležijo.

Na farme

Mrs. Mary Turk, 1604 E. 41st St., je odpotovala na farme k Frank Keržiču v Genevi, Ohio.

Prestava seje

Društvo Združene Slovence št. 23 SDZ je radi konvencije prestavilo svojo redno sejo od 17. na 22. septembra, kar naj članice vpoštejajo.

Marinčič preša

Mr. Frank Marinčič, 15010 Sylvia Ave., naznanja, da je pričel s prešanjem in se toplo priporoča rojakom.

520 v zaporih

Serif Sulzmann naznanja, da šteje prebivalstvo v zaporih sedaj 520 oseb, več kot sploh kdaj prej v zgodovini zaporov.

Važnejše točke iz nove ustave, ki jo je naredil kralj za Jugoslavijo

Belgrad. — Tu prinašamo nekaj važnejših točk iz nove ustave kraljevine Jugoslavije, kakor jo je proglasil kralj Aleksander. Ustava je mnogo podobna ameriški ustavi, le da je v mnogih ozirom omejena. Kraljevina Jugoslavija je dedna kraljevina. Uradni jezik je srbo-hrvatsko-slovenski. Vsi državljani so pred zakonom enaki. Ne priznava se nobenega plemstva in kakšnih predpravil po rojstvu. Zajamčena je osebna svoboda. Nihče ne more biti obsojen, dokler ni na pristojni sodnji zaslišan. Noben državljan ne sme biti izgnan iz države. Privatno stanovanje je nedotakljivo. Oblosti ne smejo vršiti nobene preiskave v pri- vatnih hišah, razven kakor postava predpisuje. Svoboda vere in vesti je zajamčena. Nihče ni prisiljen, da svojo versko izpoved javno izpoveduje. Ne sme se dopustiti, da bi se vršila v molitnicah ali ob priliki verskih shodov kakoršnakoli politična agitacija. Vsak sme v mejah postav- ve izražati svoje misli z živo ali pisano besedo, s slikami ali drugimi sredstvi. Državljeni imajo pravico združevanja in zborovanja. Na shode se ne sme prihajati z orožjem. Znanost in umetnost sta svobodni. Razven državnih javnih šol, lahko obstoje tudi zasebne šole. Pouk je brezplačen. Neprekršljiva je tajnost pisem, brzojava in telefona, razven v mobilizaciji in vojni. Vsak državljan uživa zaščito države v tujih državah. Vsak član lahko stopi iz državljanstva, prepovedano je pa izdajanje svojih državljanov. Postava o družinah in otroci stoji pod zaščito države. Svoboda dela in pogodb v privatnih gospodarskih odnosih se priznava. Postavodajno oblast vršita kralj in narodno predstavništvo skupno. Narodno predstavništvo tvori senat in narodna skupščina. Ustavno oblast vrši kralj po odgovornih ministrih po odredbah ustave. Vse sodne razsodbe se izrekajo v imenu kralja. Kralj je zaščitnik narodnega edinstva in državne celine. Kralj potrjuje in proglašja postave, postavlja javne uradnike. Kralj je vrhovni zapovednik vseh vojsnih sil. — Dalje prihodnjič.

Lep napredek naših slovenskih trgovcev

Naznanili smo že pred časom, da se je ustanovil na St. Clair Ave. trgovski klub, katerega namen je zboljšati slovensko trgovino in dati odjemalcem čimvečjo vrednost po zmernih cenah, tako da dobijo slovenski trgovci vedno več odjemalcev. Sinoči je imel Klub svojo sejo, pri kateri se je sklenilo, da se imenuje ta Klub "Narodni Trgovski Klub" ali angleško: "National Merchants Club," kar je prav srečno izbrano ime. Pri isti seji so sprejeli v svojo sredo sedem novih članov, tako da šteje danes ta trgovski klub 45 članov, izmed katerih je 5 mesarjev, 40 pa groce-ristov, in obeta se še mnogo novih članov. Klub jako lepo napreduje, ker ima za člane previdne, pametne in poštene slovenske trgovce. O delovanju Kluba bomo od časa do časa poročali. Priporočamo pa že sedaj, da naj sleherni slovenski trgovec pristopi k temu Klubu.

* Tornado v Californiji so te dni povzročili ogromno škodo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pokljatve naslovite: Ameriška Domovina,
4117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 9628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 219, Thu., Sept. 17th, 1931

Mnenje ameriškega časopisja

Evropa je prepričana, da po vseh teh po-vojnih letih še-le sedaj prihajajo pravi Amerikanci tja, in ne z orožjem, pač pa z denarjem. — Brunswick Pilot.

Opazili smo, da v današnjih dneh štiri osebe izmed petih nimajo ne samo dela, pač pa sploh ničesar ne. — Dallas News.

Kljub vsem resolucijam, ljudskim shodom, policijskim odredbam pa se nam še vedno zdi, da je najboljši način rešiti se gangeže s tem, da ga ubije drugi gangež. — Boston Herald.

Bolj premišljujemo o teh modernih vojnah, manj so nam priljubljene. V starih časih ni bilo treba obiskati poraženega sovražnika po desetih letih, obrisati mu solze, odpustiti mu dolgove in ga zopet na noge postaviti. — The Farm Journal.

Neka firma v državi Massachusetts, ki izdeluje denar-nice, pravi, da ima več naročil za denarnice kot pa delavcev, da bi sproti izdelovala naročila. Mi imamo pa več denarnic, katerih ne moremo napolniti. — Albany Evening News.

Potem, ko je dal Henry Ford povelje, da mora vsak njegovih uslužbencev imeti vrt pri svoji hiši, pričakujemo seveda preobilico — plevela. — Greensboro Journal.

Po dolgih mesecih se je nemškemu zrakoplovu DO-X vseeno posrečilo, da se je priplazil do ameriških bregov. To nam dokazuje, kaj nam zunanji sovražniki lahko povzročijo, ako so potrpežljivi. — The New Yorker.

Ko se Ghandi prikaže v Londonu, tedaj lahko nauči angleško vlado, kako se varčno gospodari. — Springfield Times.

No, končno je tudi farmarjem pomagano. Sitni meščani so se vrnili iz počitnic v mesta. — Judge.

Brzjavka iz Londona nam naznanja, da namerava iti bivši kralj Alfonso na počitnice. Kaj vruga je pa delal, odkar so ga pregnali s prestola? — The New Yorker.

V Angliji so staro stranko pregnali od vlade in vpeljali novo stranko na krmilo vlade v najhujši krizi. Tudi pri nas v Ameriki bi nemudoma kaj enakega potrebovali. — Washington Herald.

Neki dijaški list Columbia univerze trdi, da so poročene ženske bolj zmogljive učiteljice kot pa neporočene. Moški se s tem strinjajo. — Life.

Da ne bo republikanska stranka lagala tekom prihodnje predsedniške kampanje glede prosperitete, naj oznanja, da obljubi le na pol prazne lonce. — Louisville Times.

Tragedija in humor pri razdelitvi živl našim brezposelnim

Priznati se pa mora našim slovenskim farmarjem v severo-vzhodnem delu države Ohio kot v Genevi, Madisonu, Thompsonu, North Madisonu, Perry, Unionville, Heartsgrove, Rock Creek in Footville, da so veliko prej prišli na idejo konserviranja letošnjega sadja kot pa predsednik Hoover, governor White, Salvation Army in enake organizacije, ki so šele zadnje dneve začele propagirati v javnosti, da se je treba pripraviti za zimo, in da je potrebno kolikor toliko živl prezervirati, dvakrat več kot lansko leto, kajti po zimi bo marsikdo še bolj potreben kot je danes.

Naš slovenski farmarjski klub v Genevi je prišel na to idejo že več tednov prej, namreč, da se preobilica sadja in zelenjave uporabi za brezposelne Slovence v Clevelandu. Uredništvo "Ameriške Domovine" je pri tem objavilo sodelovati, in posledica je bila, da se je v slovenski naselbini v Clevelandu razdelilo doslej že osem trukov sadja in zelenjave, kar predstavlja 25.000 funtov živl. Ako računamo funt le po dva centa, dobimo tu silno vrednost \$500.00, kar so darovali naši slovenski farmarji.

A. Seliškar, Frank Ulle, John Zakrajšek, Frank Zupančič, Blaz Hace, Louis Gustinčič, Mr. Gerlica, Jack Hribar, Anton Fide, Jos. Zupančič. Če smo ime kakšnega izpustili, nam bodo že farmarji navili ušesa in popravili. Poleg teh naših rojakov je pa darovalo tudi več Amerikan-
cev, Nemcev, Poljakov in drugih, ki imajo svoje farme onod, večje zaloge živeža, med katerimi naj zlasti omenimo Mrs. Erstborn, Nemko po rodu, ki je darovala iz svojega sadovnjaka 100 bušljev breskev, ali skoro 6.000 funtov. Naj bo plemeniti dobrotnici na tem mestu izrečena še enkrat iskrena hvala, kakor tudi vsem zgorej omenjenim.

Eno špansko nam je povedal šegavi in priljubljeni Frank Beretič. Pripravljaj se je na pot v Cleveland zadnji ponedeljek, da pripelje svoj truk, ko se je ustavil še pri rojaku Mahu, češ, bom še tam kaj dobil. Rojak Mah je bil takoj pripravljen in začel sprajljati skupaj košare, ko se oglašil iz hiše klic: "Oče, sin je!" Ravno ob istem času ga je namreč obiskala teta štoklja in mu pustila zalega sinkota! In rojak Mah ni vedel, ali bi šel sina pogledat ali bi odpravil Beretiča, in malo ni manjkalo, da ni vstaknil sinkota v besket in ga poslal v Cleveland namesto krompirja, tako je bil Mah vesel. In iz veselja je oddal prav pošteno mero živeža za brezposelne. Hurrah for Mr. and Mrs. Mah and the son, too! Najmanj 15 družin se je v Clevelandu več najedlo, kot bi se pa, če bi štoklja zgrešila Mahovo hišo.

Prav žal nam je, ker je pri obitem delu pri nabiranju in dovažanju sadja in zelenjave resno zbolel poznani starejši farmar, Mr. Frank Lustik. Oče Lustik so neumorno potovali od farme do farme skoro cel teden in zbirali živež za Cleveland. Delo je bilo naporno, pa so očetu Lustiku začasno odpovedale moči. Upamo, da se bo pri našem prihodnjem obisku že boljše počutil. Narod je možu lahko hvaležen, ki se je toliko žrtvoval za ljudi.

Tudi Mrs. Frank Keržič, prijazna mama Frankova, je morala oditi v bolnico v Genevo, kjer so jo operirali in je bila operacija precej nevarna. Mrs. Keržič je imela dela nad glavno zadnje dni, ko je zbirala češplje in drugo, rekoč, da bodo imeli naši ljudje kaj jesti. Upamo, da se dobra in marljiva žena in mati že boljše počuti.

Po Madisonu se je zadnji teden razširil glas, da je zginil eden najstarejših farmarjev, Tone Debevc. Mrs. Debevc je vsa v strahu hodila na oba kraja farme gledat, odkod bo prišel Tone. Ni ga blo, pa ne! Šele čez ene tri dni se je prikazal, ves poten, zdelan, skuštran in — vselega obraza. Tri dni je neprestano vozil in hodil po drugih farmah in prosil za sadje in zelenjavo. In spravil je skupaj za par vozov.

Farmarje, ki so trudni ali menda zbolijo pri delu in nabiranju živeža, zdravi dr. Frank Kumel, ki ima na vrhu hriba naprej od Jos. Gramca svojo farmo. Mr. Kumel sicer ni pravi doktor, toda zastopi se pa na vsakovrstne rože, na sajder, na pse, zlasti pa na lepo petje. S svojo šegavostjo in domačo prijaznostjo marsikoga spravi v dobro voljo, in dobra volja da smeh, smeh pa zdravje. Seveda, kjer je "doktor," mora biti tudi bolniška streljanka, in dr. Kumel bi prav rad videl, če bi dobil kako streljanko. Gotovo bi jo temeljito naučil vseh medicin.

Martin Poljamec, ki ima na vogalu North Ridge Road in Dock Rd. lepo gasolinsko postajo, se pa zraven deloma ukvarja tudi s farmarstvom. Ima kravo, telčke-dvčke in nekaj prasev, pa tudi nekaj lepega grozdja. Tudi on se je spomnil in podaril

Rezultat vseh teh delitev živeža je: 25.000 funtov hrane so dobili brezposelni zastoj, farmarji so požgali nekako 100 galon gasolina pri dovažanju in prevajanju, marsikater farmar ni cel dan jedel, ko je bil daleč proč od

doma in pobiral, prosil in vozil, ljudje so dobili zavest, da so še dobra srca na svetu, in da se na rokaja lahko najprej zaneses! In farmarji za svoje delo in za stroške nečajo ničesar. Kar se nabira prispevkov potom "Ameriške Domovine" je, da v jeseni dobimo več tovora krompirja in zelja, pa tudi grozdja. Iz grozdja se naredi imeniten "jelly," ki je jako redilen in katerega gospodinje lahko prezervirajo za zimo. Enako bo tudi krompir lahko spravljen za zimo, kot zela.

GROZOTE USMRČENJA NA ELEKTRIČNEM STOLU

Joseph B. Wirges: V svojem življenju sem videl umreti na električnem stolu državne jetnišnice v Arkansasu 34 usmrčenj. In izmed vseh teh usmrčenj ne bom nikoli pozabil enega usmrčenja, kajti spomin na to grozoto mi bo ostal vse moje življenje.

Stari, betežni in slabotni John Owens, ki je bil na smrt obsojen, je bil zaprt v zaporih izven "hiše smrti," ker je bila slednja prenapolnjena. Ne vem, na kak način se je obsojenec posrečilo pobegniti iz njegovega zapora. Dobil je neki drog in po tem drugu je splezal na zid, ki je oddaljal jetnišnico. Toda, kdo naj popiše njegov obup, ko je videl, da drog ne seže do vrha zidu, na vrhu pa je opazil paznika, ki je mirno opazoval obsojenčev početje, s puško v roki.

"Oh, za božjo voljo, dajte mi priliko!" je zatarnal stari obsojenec. "Dovolite mi, da preskočim ta zid, potem pa streljajte. Streljajte! Ustrelite me zdaj, takoj na mestu, toda ne odvedite me nazaj!"

Stražnik seveda ni mogel ugoditi njegovi prošnji in stari John je moral nazaj v svojo celico, kjer je moral preiti običajno rutino priprav pred svojim usmrčenjem, ki se je izvršilo naslednje jutro. Jaz sem bil tam in sem z njim govoril, kakor sem govoril z njim že večkrat prej, ko sem se nahajal v jetnišnici kot časnikiški poročevalec policijske kronike. Prosil me je, naj bom navzoč pri njegovem usmrčenju, ker misli, da bo tako lažje umrl. Jaz sem mu obljubil, in ko me je drugo jutro zagledal v dvorani smrti, kjer je stal električni stol, je skoro veselo zaklical: "O, ste tam, Joe! Hvala vam!" S temi besedami je sel na električni stol, kjer je v naslednjem trenutku ugasnilo njegovo življenje.

Nekdaj sem videl usmrčenje obsojenca, ki ni imel v vsej jetnišnici prijatelja; sovražili so ga vsi jetniki in na dan usmrčitve je bilo običajno, da nimajo tudi priče v dvorani, kjer se je nahajal električni stol, do njega nikakih simpatij. To je bil Mulat Lehnice Dixon, ki je na zverinski način umoril neko malo deklico, katero je prej oskrnil. Njegov zločin je izzval linčanje, pogrome, požige in druge nasilnosti ljudstva in jetniški uradniki so želeli, da se ga čimprej iznebijo.

Ko je bil Clifton Evans varden jetnišnice, sem imel navado, da sem šel na predvečer vsake eksekucije v jetnišnico, kjer sem obiskal obsojenca, ko so ga obrišali, ostrigli, okopali ter mu dali novo obleko. Ko je bilo to končano, je dobil obsojenec večerjo, kakršno si je sam izbral. V tem sem imel dovolj prilike, da sem študiral obsojenčev duševnost. Večina teh se je skoro enako obnašala. Nekateri so bili do zadnjega še upalpolni, drugi resignirani, tretji so komaj čakali, da bi že bila vsa stvar končana, toda vsi pa so bili potrtega duha. Toda tekom vseh 34 usmrčenj, ki sem jih videl, pa nisem še nikoli videl, da bi morali kakega obsojenca nesti ali vleči k stolu.

Prvo usmrčenje, ki sem ga videl, je bilo usmrčenje Zamorca Charlie Cooperja, in sicer leta 1929. Obsojenec je vso noč molil in prepeval nabožne pesmi, ko pa je prišla njegova ura, je mirno korakal v smrt, neprestano ponav-

Če verjamete al' pa ne.

To so resolucije, ki so bile pozabljene na konvenciji in jih je po zborovanju našel janitor pod stoli.

Ker je delegat št. 60 poročal, da je društvena blagajna danes natančno \$99.99, daruje delegat Joe Jartz en cent v gotovini in ameriški valuti. Se vzame z odobravanjem in hvaležnim srcem na znanje.

Priporoča se, da bi se kupilo delegatu Resniku kompas, ali pa vsaj zemljevid mesta Clevelanda, ker pri vožnji iz Newburga v Collinwood je dvakrat zablil, nazaj gredoč pa enkrat. Enkrat jo je na potu iz Collinwooda v Newburg udaril proti Palmesville, drugič pa, ko je vozil iz Newburga v Collinwood, se je znešel s svojo delegacijo na Rožniku, mesto na Waterloo Rd.

Frank Černe je prinesel veliko stensko uro v konvencijo dvorano. Ura je naznanila svoj prihod in pričujočnost s tem, da je z velikim ropotom padla na tla. Uro in ropot se je vzelo na znanje.

Delegat Markel je drugi dan sedel ves potrat na konvenciji. Ker imam strašno usmiljeno srce, ga med odmorom pobaram, kaj da ga tišči. Potožil mi je, da ga res nekaj tišči in da se boji, da ima kamen v želodcu. Pa le silim v njega in končno mi vendar zaupa, da je opoldne dobil pri kosilu doma nekaj kamenja v krompirju in da se boji, da jih je par požrl, predno mu je zahreščalo med zobmi. Njegova zadeva pride med točko: preiskovalni zdravnik.

Jako obziren je Rupnik do cenjenih delegatinj. Ker sedi med njimi, gre vselej, kadar govori, spredaj pred oder, da tako lahko pridejo njegove besede (in roke) do boljše razumaha. Konstatiram, da razume takt.

Ko je prišla na vrsto gotovina, je izjavil Kushlan, da je "keš" nevarna stvar. K temu bi jaz predlagal dodatek, da je sicer nevarna, ampak jako potrebna v gotovih slučajih.

Ančke so ustanovile pevski zbor za med odmore. Prva generalna skušnja je bila včeraj v vestibulu Doma. Urezale so tisto ganljivo in blagodonečo: "Pa še enkrat cingel cingel," kar je spravilo Toneta Cugla iz ravnotežja, ker je razumel, da so pece: cingel cingel. Prosim, da se v bodoče bolj razločno izgovarja pesmi.

Popravek k zapiskniku: Popravi naj se v toliko, da v petek ne bo družabnega omizja v SDD, ampak v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Za naju z Leganom (shorty) je to nekoliko nerodno, ker sva imela svoj kot in je treba sedaj iskati drugega. Ampak odkrižali se naju ne bodo, pa magari če je družabno omizje na "brik jardu."

Kushlan je rekel: "Volk sit in koza cela — ne gre." Pa menda ni tega zadož, ker je odvečnik.

Nekako ob 1:45 popoldne planemo v dvorano iz zapadne strani nagajivi solnčni žarki, ki so zelo v napotje delegacij na tisti strani. Tomažič išče poti, kako bi se dalo Dom okreniti vsako popoldne na pol obrata. Delegatinja Kalan se jih je hotela ubraniti s parazolom, pa je bil protest.

Prijazen nasvet

Kadar vas doleti težka izguba vašega dragega sorodnika in mu nameravate prirediti dostojen pogreb, posvetujte se prej o materijalu in drugem, ki spada k pogrebu.

Ferfoliatov pogrebni zavod vam daje potrebne nasvete radevolje in brezplačno vsak čas.

Louis L. Ferfolia
SLOVENSKI POGREBNIK
3515 East 81st St.
Tel. Michigan 7420

GROZOTE USMRČENJA NA ELEKTRIČNEM STOLU

(Nadaljevanje iz 2. strani)
Varden je nato odklenil njegovo celico in rekel:

"George, neko novico imam za vas. Governer vas je pomilostil."

"Kako ste rekli, gospod?"
"Governer vas je pomilostil ter izpremenil smrtno kazen v dosmrtno ječo."

Alexander je prebledel in globoko zasopel, nato pa zajeceljal: "Ah, povejte še enkrat, gospod, počasi, besedo za besedo."

Varden se je nasmehljaj: "Ne bo vam treba umreti, George, toda zaprti boste za vse življenje na jetniški farmi."

"Aleluja!" je zaklical presrečni Zamorec. In deset dni pozneje, ko ga je jetniški paznik odvedel z vlakom na jetniško farmo, je Zamorec še vedno klical v vlak: "aleluja!" in potniki, ki so se vozili na vlak, so naredili zbirko ter zbrali zanj precej lepo vsoto denarja, ko so izvedeli njegovo zgodbo.

Nikdar ne pozabim najgroznejšega prizora, ki sem ga videl v mrtvaški hiši. Bilo je nekega jutra, ko so izvršili štiri usmrčenja naenkrat, ip sicer drugo za drugim, kar je bilo prvič v zgodovini države Arkansas.

Vsi štirje obsojenci so bili belci, in sicer: Duncan Richardson, Ben Richardson, G. Bullen in Will DeBord. Prvi trije so bili obsojeni na smrt radi umora nekega moža, DeBord pa radi umora neke stare zakonske dvojice.

Priprave za to štirikratno usmrčenje niso bile take, kakor bi bile morale biti. Tako ni bilo dovolj velikega prostora za pogrebnišnika, ki je imel odpeljati trupla; mrtvaška dvorana je bila premajhna za štiri krste in za vse priče, ki so prisostvovali eksekuciji, drugega prostora pa ni bilo na razpolago. Krste so torej položili kar na hodnik, naravnost pred smrtno celico, v katerih so se nahajali obsojenci. Ako so obsojenci pogledali skozi omrežje svojih celic, je padel njihov pogled naravnost na krste, če so pa pogledali skozi okno, so mogli zunaj videti pogrebnišnike avtomobile, ki so čakali, da odpeljejo njihova trupla. Obsojenci so sedeli v svojih celicah, podpirali glave z dlanmi in čakali, da napoč njihov čas.

Duncan Richardson je bil prvi na vrsti. Ko je bil mrtev, so njegovo truplo odnesli ven ter je položili v krsto, kar so ostali trije lahko videli, če so dvignili glave. Ko je potem Ben Richardson nastopil svojo zadnjo pot, je moral mimo onih krst, v katerih eni se je že nahajalo truplo njegovega brata.

Bullen, človek pri 61. letih, je bil tretji na vrsti. Ko je bil on na stolu, so bili pogrebniški zaposljeni z odnašanjem prvih dveh krst na vozove. Ko je bil tudi ta mrtev in ko je bilo potrebno odvesti njegovo truplo z električnega stola, pogrebnišnikov še ni bilo nazaj. Jaz sem se takrat ponudil, da pomagam.

Vzdignili smo torej njegovo truplo ter je položili v krsto in pogrebnišnik se je pravkar pripravljaj, da zapre pokrov, ko sem opazil, da je nenadoma od groze vzkliknil ter prebledel.

"Mož Bog," je zašepetal. "Poglejte!"

Pogledal sem na truplo, ki je ležalo v krsti. In kaj sem videl? Bullen je naporno dihal in z grozo v očeh buljil iz krste! ...

Poklicali smo hitro vardna, ki je ukazal obsojenca še enkrat odnesti na stol, kjer so spustili skozi njegovo telo nadaljni električni tok, ki ga je zdaj tresel celih pet minut! In vse to se je zgodilo pred očmi četrtega obsojenca DeBorda, ki pa k sreči ni niti enkrat dvignil svojih oči.

Prav tako grozna afeta je bila eksekucija Zamorca Jamesa Wellsa. Ko je napočil dan njegovega usmrčenja, je država izprevidela, da nima nobenega "krvnika" na razpolago. "Danes se ne morem spomniti, kaj je bilo z električarjem, ki je imel to službo.

In kaj je storila država? Dala je oglaš v liste, da rabi "krvnika," ki bo dobil, za svoj posel običajnih \$100. Za izvršitev smrtni kazni se je priglasil neki potujoči trgovski potnik, čigar imena se danes več ne spominjam. On je namreč popolnoma pogrešno smatral, da vse, kar mu bo storiti, bo to, da potegne o pravem trenutku ročaj električnega toka.

Toda pravilno usmrčenje, da obsojenec ne trpi preveč, zahteva izurjenost električarja, dalje natančne presjete telesne konstitucije obsojenca ter natančne kontrole električnega toka. Ta, ki se je priglasil, pa ni vedel o vsem tem ničesar, in prav tako malo tudi menda o elektriciteti sploh. Tu ne bom torej opisoval podrobnosti, ker so pregrozne, rečem samo toliko, da Zamorec Wells ni bil na stolu ubit od elektrike, temveč sežgan pri živem telesu! — Država je videla, kakšno neopustno napako je storila, in tekem neke poznejše eksekucije, ko je bil oficijelni električar zaprt radi kršenja prohibicijske postave, je za izvršitev smrtni kazni pozvala nekega strokovnjaka iz sosedne države, ki je v svoji domači državi opravljal isto službo.

V državi Arkansas je bila uveljavljena smrtna kazen na električnem stolu leta 1913; prej so obsojence obešali. Odkar je v državi uveljavljen ta način smrtni kazni, je umrlo na električnem stolu 61 oseb. Od teh je bilo 44 Zamorcev, 16 belcev in en Indijane.

FAKIR, KI LEČI RAKA

O skoro neverjetnem primeru poroča neki angleški generalštabni zdravnik, ki se je pravkar vrnil v London iz Indije.

Kapetan nekega indijskega konjeniškega polka je zbolel za rakom. Zdravniki so prepoznali spoznalni nevarnost in so izjavili, da je rak neozdravljiv. Njegova obupana prijateljica, mešanka belega in indijskega plemena, ki je bila splošno znana pod vzdevkom "plavalasa Parzija," katera je zelo bogata, je končno poklicala nekega slavnega fakirja k postelji svojega prijatelja. Ta fakir je dvignil nad bolnikovo glavo neko posebno posodo za žrtvovanje ter pri tem šepetal neke molitve. Pričel je vedno bolj glasno in strastno moliti, se zvijati in tresti, dokler se je končno zgrudil nezavesten na tla. Nihče ni verjel v njegovo zdravljenje, vsaj nihče ni mislil, da bi kapetan za stalno ozdravil vsled fakirjevega zdravljenja. Toda, glej čudo: rak ni več žrl naprej! Ranjena in razžeta mesta so razpadla. Zdravniki so sicer majali z glavami, toda bolezen se je kljub temu rapidno boljšala. Oficir je sicer izstopil iz armade, toda danes zopet jezdari, igra golf in tenis in ima najboljši tek.

Fakirja Rabinanga so zdaj povabili, da bi predaval na vseučilišču v Kalkuti. Mož ima veliko naobrazbo in je baje absolviraj univerzo. Toda on je izjavil, da ne more podati natančnih razlag o bistvu duhovnih sil, katere sicer pri lečenju uporablja, a jih ne more znanstveno definirati.

Omenjeni generalštabni zdravnik je videl bolnega oficirja pred lečenjem in po njegovem okrevanju.

ZAMORSKI KRALJ S 400 ŽENAMI
V afriški državi Nigeriji vlada kralj Alafin, ki ima 400 žen in nad 600 otrok. Po starih zamorskih običajih imajo vsi domačini več žen, ki jih po večini ugrabijo v sosednih državah. Včasih potujejo več sto kilometrov daleč, da jih nalove. Otega, ki ima največ žen, smatrajo za najbogatejšega in za največjega junaka. Kralj Alafin je imel že kot princ okrog 100 žen, ki jih je sam ugrabil; pozneje, ko je postal kralj, se je pa ženil, kolikor se mu je pač ljubilo. Izbral si je najlepše in najdebelejšje ženske svoje države. Zanimivo je, da je med temi 400 že-

Zadnja kmečka vojska

ZGODOVINSKA POVEST
IZ LETA 1578

(Spisal August Šenoa iz Hrv. Poslov. L. J.)

"Drugi opravke je važnejši: Obljubite mi, da ne izdaste mojih namenov."

"Preginati moram Taha s Susjeda. Kmetje so izjavili pred kraljem, da mu nečajo več služiti, da raje poginejo. Pravda z Uršulo teče počasi, zavleče se lahko po stari navadi še deset let. Razpor med plemstvom se bo poostiril, kmetje bodo zgrabili za orožje, in Turčin bo pritisnil. Želite-li doživeti to strahoto?"

"Obljubim, ne bom."

"Bog nas varuj!" reče Alapič.

"Ta voz je treba razvozlati tiho, mirno in oprezno, a glavna naloga zadene vašo roko, gospod Gašper. Dediče ranjkega Nikolaja Zrinjskega sem pripravil do tega, da vrnejo Tahu v vžitek Božjakovino, ki mu jo je bil Nikolaj odvezl pred šestimi leti. Stari Tahi naj bi šel tja stanovat. Tuhov sin Gabriel naj vzame Zofijo, hčerko Uršule Henin-gove, ki bi stanovala z novoporočencema na Susjedu in v Stubici, a vdova naj vrne Ferencu 20,000 forintov. Na ta način bi odpravili Taha s Susjeda in pomirili dvojce družin, ki sta pripravili celo kraljevino do krvavega razpora. Kaj mislite vi o tem?"

"Reverendissime," se prikloni Gašper z začudenimi očmi, "divim se vaši državniški modrosti. Stvar je dobro premišljena. Toda v kolikor poznam strastno naravo gospe Uršule —"

"S tem si ne belite glave," se nasmehne škof. Uršula je privolila.

"Privolila?" se začudi Gašper. "Da," pokima Drašković, "vaša naloga je ukloniti Taha, ki ga dobro poznate. Toda delajte hitro, prej, predno se vrne Ambrož Gregorijanec od požunskega zborara. Priporočam vam zlasti, da se v tej stvari dogovorite z gospo Konjsko, ki je pridobila svoj mater za ta načrt. Hočete?"

"Hočem, gospod ban, pri moji veri, delal bom po vaši zapovedi," reče Gašper.

"Bog naj vas blagoslovi, gospod Alapič," dvigne škof roko in odsvoli plemiča.

Čez nekoliko časa vstopi v sobo drugi ban, knez Franjo Frankopan.

"Ravno o pravem času prihajate, domine kolega," reče škof, "ravno danes sem prejel pismo iz Požuna; čitajte! Prišlo je namre. Velika preiskava proti Tahu se je razpršila v peno, počali se mesec, pa bode te začudeno strmeli. Susjedgradskemu silovitežu ne moremo ravnati potom odvezti kraljeve podpore, ampak po ovinkih."

Frankopan prebere pismo, stisne ustne in reče, položivši list na mizo:

"Prav ste rekli, reverendissime, vojak smo, a v državnih poslih otroci, ker mislimo, da večna pravica nikoli ne dremlje."

XXII.

Na dan svete Marijete popoldne — bil je krasen dan v mesečnem mrazu — zavije lepa kočija skozi vrata susjedgradska. Gospod Tahi gre, kakor da je pričakoval goste, iz sobe sprejme zelo prijazno prišlece in jih pelje v svoje stanovanje. Bila sta v kolikor se je moglo soditi po navihanih brkih in čudni latinščini, tujca. Eden izmed njih, debel človek cvetočega lica in nosa, se je zval Jurij Hoszu, drugi, suh, majhne postave, vonomer kašljajoč in rumen, pa se je imenoval Andrej Majteny.

Oba sta bila Mažara, oba carinarja iz Nedelišča. Poslala ju je kraljeva kancelija kot poobla-

namo že okrog 30 stark, ki uživajo samo kraljevo milost. Med njimi pa je tudi okrog 25 mladotnih žen v starosti od 12 do 14 let, nekatere bodoče kraljeve žene, pa pa celo mlajše od njegovih otrok.

ščenca, da preiskujeta in poravnata razpor med kraljevimi ljudmi in med Tahoma. Toliko se je izvedelo iz pripovedovanja kočijaža Medmurca. Mažarska gospoda si malo ogledata grad, in ko pride drugo jutro v grad Štefan Grdak, da se jima pokloni, izve, da sta šla pooblaščenca s Tahoma zjutraj zgodaj na lov proti Stubici, in da s vrnejo težko pred osmimi dnevi. Desetega dne se zasliši pred gradom velik hrup. Cela jata psov se navali na dvorišče, a za njimi na konju komisarja in Tahi s svojim sinom Gabrielom, ki zakliče Bošnjaku, naj pride popoldne Grdak v grad k gospodi in naj prinese račune in vse ključke.

Po obedu so sedeli na Susjedu za mizo gospod Hoszu, ki je srpo zrl predse in si trebil zobe, Majteny, ki je ril s svojim krivim nosom v pisma, in gospod Tahi, vedrega obraza, polneč komisarjema čaše.

"Ergo, magnifice," prične Majteny počasi s hrešččim glasom, "kupna pogodba je podpisana, naše delo dokončano. Sedaj pozovemo še Grdaka na račun."

"Hvala vama, plemenita gospoda, za vašo dobroto in pravičnost," reče Tahi, "nazadnje se zahvalim tudi kraljevi svetosti. Ta mali dar, ki sem ga bil vama predal, je samo del moje dolžne zahvale, a skrbel bom, da vama obilneje povrnem."

Majteny se zahvali s priklonom in Hoszu pripomni:

"Lepe lovske pse imate, magnifice; jaz se na to razumem, jaz sem lovec."

"Izbral bom za vas par angleških psov, domine Hoszu," odvrne Tahi, "jaz se ne pečam toliko z njimi, ti so glavna zabava mojega Gabriela."

"Gratias, magnifice," pokima Hoszu, "vaš sin je izvrsten gospodič!"

V tem trenutku stopi v sobo Grdak in se prikloni. Hoszu ga pogleda prezirljivo od nog do glave in upravitelj zardi.

"Ste vi Grdak?" vpraša Majteny.

"Da, gospod."

"Ste prinesli ključke od vseh gradov?" vpraša zopet mali Mažar.

"Tu so," reče Grdak, položivši sveženj ključev na mizo.

"In račune?" dvigne Majteny svoj nos.

"Kako sem mogel, gospoda, napraviti v nekoliko dneh račune od treh let? Nihče mi ni tega zapovedal, a zato je treba treh mesecev. Uvažujte tudi to, da je sedaj največ dela pri gospodarstvu."

"Ej, carissime," nadaljuje mali Mažar, sklepač roki, "nimamo časa čakati tri mesece. Čuj te naš odlok. Pregledala sva posesti Susjed in Stubico."

"Kedaj, gospod?" se začudi Grdak.

"In Stubico," nadaljuje zategnjeno Majteny, "in videla sva. da vi slabo pazite na korist kraljeve kancelije."

"Da, slabo gospodarite," pristavi Hoszu.

"Jaz?" prebledi Grdak.

"Da delate gostije, da gledate na svoj žep in da nimate računov v redu," nadaljuje Hoszu.

"Gospoda," vzklikne obupno Grdak, "bodita pravična, poslušajte me —"

"In raditega," nadaljuje Majteny, ne meneč se za besede upraviteljeve, "sva sklenila prodati v imenu kancelije kraljevo polovico tega posestva v zakup mogočnemu gospodu Tahu za letnih 2,400 ogrskih forintov ter mu tu svečano izročiva ključke."

"Gospodu Tahu?" osupne Grdak, pogledavši Ferencu, ki je nepremično sedeč vpiral svoje plameteče oči v upravitelja, "gospodu Tahu? Veste li, kaj delate? Je-li kancelija pozabila na moja pisma in na predlansko preiskavo? Se ne meni ona za ubogo ljudstvo?"

"Kraljevska svetlost je preiskala vse," reče Hoszu, "in v razlikovati sumno od dokaza."

"Sumnjo?" zaskripnje Grdak in klone z glavo, "je-li sumnja, da solnce sije na nebo? A kaj se

zgodí z menoj?"

"Idite, kamor vam drago!" odgovori suhoparno Majteny.

"In moja plača, moja krvavo zaslužena plača?" vpraša Grdak z drhtečim glasom in se prime za glavo. "Od leta 1566. se potim tukaj, pa nisem prejel niti votlega vinarja."

"Ako kaj dobite," reče Hoszu, "dobite o pravem času, potem ko se pregledajo računi, ker Bog ve —"

"Da, Bog ve, da sem poštenjak," dvigne Grdak glavo, "da nisem ogoljufal kralja niti za bobovno zrno. Razumem vse te spletke, gospoda, to je obrekovanje gospoda Taha, njegovo peklenko obrekovanje. Grem, z vama se nočem pravadati, ker je vaše uho gluho; grem, vama bo prištet greh, ako v tem krvavem dvoru izbruhne požar in uniči kraljevino. Toda kralj mora izvedeti vse, ker hrvaški plemič se ne boji mažarskega carinarja."

Mažara pokimata z glavo, a Tahi skoči na noge in zakriči:

"Ničvrednež, poberi se iz grada. Tu sem jaz gospodar."

"In tu te zaloti strela božje pravice, rabelj!" odvrne Grdak, dvignivši roko. Razžaljen, razljučen zapusti bivši upravitelj grad, a ko je prišel do grajskih vrat, se zakrohota gospodič Gabriel za njim:

"Ha! Ha! Haj Lahko noč, amice! Veš sedaj, kaj je baron?"

Grdak krene na konju proti Brdovcu. Pred župniščem vpraša za gospodarja. Povedo mu, da je pri Eliji Gregoriču.

Napoti se tja in zavije naravnost na dvorišče. Pred hišo so sedeli župnik, Elija Gregorič in sodnik Ivan Horvat.

"Pomagaj Bog!" ga pozdravi stari Babič, "kakšna sreča vas nosi v Brdovec, gospod Grdak?"

"Nesreča, oče!" odvrne s solzami v očeh upravitelj. "Berač sem brez zavetja, brez vsega."

"Kaj je, za Boga?" se ustraši duhovnik.

"Kaj?" se našmeje bridko Grdak, "mažarska carinarja sta me za moje zvesto službovanje izgnala kakor psa in prodala vse posestvo susjedskemu rablju." Vsi trije prebledo kakor smrt.

"Vse posestvo Tahu?" skoči na noge Elija. "To se imenuje torej pravica!"

"Bog se nas usmili!" sklene župnik roke.

"Srce mi pravi," povzame Elija z drhtečim glasom, "da bo tekla kri, kakor gotovo je Bog."

Horvat je zgrabil svojo sodniško palico, jo prelomil na kolenu in jo vrgel daleč od sebe, rekoč:

"Naj te vzame zlodej! Ako sodijo vrage, je sramota za krščenega človeka, da se imenuje sodnik."

"A kaj je z vami, ubogi prijatelj moj?" vpraša Babič Grdaka.

"Kaj vem? Ničesar, ničesar nimam. Tisto malo posestvice na Ogrskem, ki sem ga dobil po materi, mi je vzel siloma Bator. Moj brat ima kup otrok, a košček zemlje, toda k njemu pojdem, dokler ne dobim službe."

Tedaj reče Gregorič:

"Ne zamerite mi, plemeniti gospod, mojih besed. Vi ste plemič, jaz sem kmet, a vendar sem človek. Vi ste, tako mi Bog pomagaj, velik poštenjak in dober kakor kruh. Ves kraj prosi Boga za vašo srečo toda zadela vas je nesreča. Le naj! To naše srce ve, koliko dobrega ste storili za nas; globoko smo si zapisali to v svoje srce, tega vam ne more izbrisati sam vrag. Koliko nesreč ste odvrnili od naših ubogih glav, to ve vsak otrok, in tudi moje hišo bi bila zadela nesreča, ako bi ne bilo vas. Naj vas ne bo sram moje ponudbe. Ti meni, jaz tebi in Bog blagoslovi, pravi star pregovor. Blizu Toplice na Kranjskem imam zemljo in hišo. Napotite se tja, tu bi ne bili varni. Tahi je nema zver. Ondi gospodarite, kakor hočete, dokler se ne najde boljša sreča. Oprostite mi, gospod, toda prišlo mi je iz srca. Tu — tu," nadaljuje kmet, "tu se bo, kakor vidim pripetilo še marsikaj." Grdak stisne kmetu debelo roko in reče z ginjenim glasom:

"Hočem! Sprejemem, pošte-

njak, da te ne razžalim. Ti si človek, pravi človek. Plemič bo kmetoval kmetu, dokler ne pride pravica od kralja."

Nem, s sklonjeno glavo je gledal župnik ta prizor. Dvigne glavo, dvigne roke proti nebu in reče:

"Povzdignite, ubogi prijatelj, srce k Bogu! Žalostna so pota življenja, težke poskušnje, ki nam jih pošilja Gospod. Toda nosite vdano svoj križ, ker bodo povišani tisti, ki se ponižujejo, toda gorje onemu človeškemu sinu, ki je izbrisal iz srca najlepše besede Odrješnikove: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe"; gorje njemu, ker sojeni bodo pravični in krivični. Da, vidim: prišla bo sodba, grozna sodba, ker je omahnila roka človeške pravice, ker je greh poplaval svet. Pravični Bog naj vam poplača vse dobrote, s katerimi ste olajšali bednemu ljudstvu njegovo suženjstvo!"

XXIII.

"Ljubo mi je, gospa mati" izpregovori Anka Konjska proti Uršuli Heningovi, "da ste prišli z Zofijo za nekaj časa k meni v Zagreb. Vi poznate Marto, ki čudno sanjari; skoro nam je popolnoma pokvarila Zofijo. Deklica se je povsem izpremenila. Nevoljna je, molčeča in razdražljiva, a pričakuje še vedno svojega Miliča, ki se gotovo nikdar več ne vrne."

"Ne vrne se?" vpraša hitro Uršula.

"Zagotovo ne. Poslušajte me, mati. Razgovarjala sem se mnogo o naši zadevi z Alapičem. Pravil mi je, kako pregovarja in pregovarja Taha in koliko truda ga stane, jaz pa sem mu potožila o naši nadlogi, kako da še nismo smeli ničesar omeniti tega Zofiji in kako vas veže obljuba do Miliča, in da bi bilo vsekakor treba poizvedeti, kje je ta mladenič in ako je sploh še živ. (Dalje sledi.)

DNEVNE VESTI

V času prohibicije je treba mnogo odmaševalcev

Alton, New Hampshire, 16. septembra. Nell Clough, lastnica tovarne za izdelovanje odmaševalcev steklenic, pravi, da tovarna še nikdar ni toliko delala kot danes. Od vseh krajev Amerike prihajajo vedno večja naročila za odmaševalce, 30,000, 40,000 jih je naročenih. Ja, ja, imamo prohibicijo!

Ženska, ki ima dobro srce za vse brezposelne

Birmingham, Alabama, 16. septembra. Mrs. K. T. Glenn je prišla na novo idejo, da pomaga brezposelnim v mestu. Vsak prebivalec mesta, ki ima kosilo in večerjo, naj pri vsaki jedi spravi en cent za brezposelne v poseben fond, da bi se prehranilo lačne. Mesto ima 250,000 prebivalcev. En cent pri vsaki jedi bi prineslo \$7,800 na dan, in od te svote bi se lahko prehranilo vse, ki so brez dela.

Mehanik zrakoplova DO-X zadet od strele

New York, 16. septembra. Ogromni zrakoplov DO-X, katerega tu popravljajo, je bil tekom nevihte zadet od strele. En mehanik, ki je pod krilom zrakoplova iskal zavetja, je bil od strele zadet.

Samomorilec odredil podrobnosti pogreba

New Orleans, Louisiana, 16. septembra. 36 letni financir, ki je bil v družabnih krogih zelo priljubljen, Austin Parker, je radi denarne krize zvršil samomor in naročil svoji sestri, da se truplo sežge, pepel pa razstrese po polju, kjer je rad igral golf. Pri vsakem mostu na golf polju naj se pogrebci ustavijo in enega spijejo na njegovo zdravje. Pepel naj potresejo tam, kjer igle smrek najbolj debelo ležijo. In pri tem naj igrarajo gramofon, da bo ranjki lahko v miru počival.

Ogromno zborovanje za oprostitev Mooneya

New York, 16. septembra. Da se naredi med delavstvom bolj ugodno javno mnenje za oprostitev iz zaporov delavskih voditeljev Mooneya in Billingsa, bodo sklicali 24. sept. v tem mestu posvetovalni zbor za prireditve ogromnih delavskih zborovanj po vsej deželi. Delavske organizacije so že tozadevno obveščene.

MALI OGLASI

Novo stanovanje

se da v najem, 5 sob, kopališče, furnez, in vse druge udobnosti. Blizu nove slovenske cerkve. 1161 E. 60th St. Tel. Florida 3338-M. (221)

Farma se zamenja

obsega 100 akrov, ob tlakani cesti, ima 13 krav, 2 konja, 5 prascev, vse potrebno orodje, lepo poslopje. Se zamenja za hišo za dve družini v mestu. Za podrobnosti vprašajte pri Daniel Stachich, 15813 Waterloo Rd. Tel. KEnmore 1934. (220)

Išče se

ženska za gospodinjstvo, pri družini brez otrok. Za naslov se pozve v uradu tega lista. (220)

Proda se

dobro ohranjena stiskalnica na ruhu, po nizki ceni. 15010 Sylvia Ave. 220

Išče se

dekla za hišna opravila. Vprašajte na 6925 St. Clair Ave. Tel. HEnderson 4736. (219)

Dve sobi

jako čedni, se daste v najem, za dve moški ali ženski osebi. Kopališče, furnez. Vprašajte na 6717 Bonna Ave., zadaj, spodaj. (220)

Rada bi dobila

kako delo za hišna opravila. Kdor ima kaj naj vpraša na 1391 E. 45th St. zadaj, zgorej. (220)

V najem

se da stanovanje za malo mirno družino. Tudi garaža na razpolago. Vpraša se na 6410 St. Clair Ave. (X)

Stanovanje

FREDERICK FERDINAND MOORE

Hudičev admiral

PIRATSKA ZGODBA

"Jaz nisem nikogar umoril," je zaklical Bukrov, "zdaj pa hočeš obesiti to name, prokleti osel!"

"Ti si bil tisti, ki si ga zabodel, nato pa name ustrelil. Poznam te, Bukrov in iztepel ti bom življenje iz kože, če ne prideš takoj gor!"

"Petrak je zabodel mata," je dejal Bukrov. "Petrak je zabodel Dučmana. Jaz nisem morilec, Mr. Harris, temveč mornar, ki opravlja svojo dolžnost."

"Torej pa pridi na krov, da se pogovorimo o tem," je rekel Harris, ki je mislil, da je Bukrov strah, katerega je igral, pristen. "Pridite dol, pa me primite! Ampak si ne upate dol, strahopetec! O saj poznam take kot ste vi. Pridite dol in me primite!"

"Ali je to upor? Jaz vas bom dal pobesiti! Jaz ne trpim takih stvari!" je zakričal kapitan Riggs.

"Čakajte, da jaz to opravi," smo slišali reči zgoraj Harris. "Sel bom dol in sam opravil to stvar. Zdaj ni čas razpravljanja."

"Vrzi mu v obraz, umazano psovko," je rekel Thirkle Bukrovu. "Vrzi mu nesramno, umazano psovko, pa ga stari kapitan ne bo mogel zadržati, da ne bi prišel dol."

"Pridi dol, prokleti umazani prasec! Pridi dol, širokoustni strahopetec, in vzemi me, če si upaš! To ti pravim jaz, Bukrov, mornar izpod prednjega jambora, ki tako govorim s prvim matom Kut Sanga!"

Harris je zgoraj od jeze zarjovel in v naslednjem trenotku smo ga slišali vstopiti v odprtino, da si ga je kapitan prosil, naj nikar ne hodi dol.

"Ostanite tukaj, Mr. Harris, in oni morilski psi naj ostanejo tam," je rekel kapitan. "Opravila bova ž njimi, ko se zdani."

"Pustite me, kapitan. Moram dol, da zlozim temu prascu vrat!"

"Jaz ne morem dovoliti, da na ta način tvegate svoje življenje," je rekel kapitan. "Kje pa naj dobim drugega oficirja, če se vam tam spodaj kaj zgodi? Pustite jih za zdaj."

"Pustite mojo roko!" je zakričal Harris. "Kapitan, če takoj ne izpustite moje roke, tedaj ne vem, kaj storim. Se nikoli ni noben človek govoril tako z menoj, kakor je govoril pravkar tale pes!"

"Ampak, Mr. Harris, saj veste, kaj to pomeni! Dobro veste, da sam ne morem opravljati s parnikom. Dalje tudi veste, kaj je spodaj in kaj hočejo! Mr. Harris! Mr. Harris!"

"Proketo, ali boste izpustili!" je zagrmel Harris in v naslednjem trenotku je že ropotal dol. Notranjščina se je naenkrat razsvetlila od bliska Bukrovega revolverja, nato drugi blisk z druge strani, v katerem blisku sem videl obraz Rev. Luther Meekera, ki je poslal matu drugo kroglo. Videl sem, da je Rev. Luther Meeker oni človek, katerega so lopovi klicali za Thirkle-a, in kateri je imel — kakor se je zdelo — poveljstvo nad ostalimi.

Tedaj se je nekaj zatrkalo po stopnicah ter padlo blizu mene na tla, nakar sem slišal zamolklo grgranje.

"Pustite mojo roko, kapitan, pustite mojo roko!" je dejalo še enkrat tisto, kar je ležalo poleg mene, in vedel sem, da je to Harris, ustreljen na smrt. Čez minuto je utihnil.

"Mr. Harris, Mr. Harris, ali ste ranjeni? Oh, Mr. Harris!" je klical zgoraj kapitan.

"Nu, tega imamo," je zašepetal Bukrov. "Tako, preljudi moj gospod mat, ti nam ne boš več

računov mešal! Hej, Thirkle!"

"Dobro, fino delo!" je odgovoril Thirkle. "Fino delo, Buky, in imenitno si ga izvalil dol! Zdaj pa glej, če se ti bo še s kapitanom posrečilo."

"Kaj je, Mr. Harris?" je zaklical kapitan zgoraj. "Moj Bog, kaj sem res ob zadnjega častnika! Kaj bo postalo iz mojega parnika s takim moštvom na krovu!"

"Pridite dol, kapitan," je dejal neki glas, ki je čudovito slišal Harrisovemu. Bil je to Meeker ali Thirkle, kakor so ga njegovi ljudje nazivali, ki je čudovito dobro oponašal Harrisov glas.

"Ali ste to vi, Mr. Harris?" je zaklical kapitan zgoraj upalno. "Kaj pa je, Mr. Harris?"

"Pobil sem se, kapitan. Pridite dol," je prosil Thirkle z glasom, kakor bi govoril človek, ki ga nekaj boli. "Bukrova sem ubil, toda pobil sem se na rebrih. Čemu ne pridete dol? Boli me."

Toda kapitan je nekaj sumil, zato se jim ni dal kar tako speljati.

"Kdo je bil moj mat na parniku Jennie Lee?" je hotel vedeti Riggs. "Povejte mi to, Mr. Harris, pa bom prišel dol, in ne prej."

"Morali bomo gor in gori obračunati ž njim," je zašepetal Thirkle. "Ta stari morski pes je preveč moder in zvit, da bi se dal kar tako ujeti. Jaz grem naprej, vidva pa za menoj in polastili se bomo parnika. Kitajske kurjače in Nigra lahko pustimo do zjutraj. Polastili se bomo mostiča in vozili do jutra, nato pa najdemo kak pripraven kraj, kjer bomo ladjo potopili, kadar imamo v rokah, kar hočemo. Petrak je zdaj pri krmlu in s Kitajci bomo obračunali, ko se zdani. Ne vem, kaj bi dal, če bi vedel, kaj se je zgodilo s Trenholmom, toda tudi ž njim bomo obračunali, kadar napoči pravi čas. Torej zapomnite si: takoj na mostič, čim imamo kapitana. Zdaj pa hitro! Naprej!"

In vsi trije so se odplazili navzgor.

DESETO POGlavJE

Hudičev admiral

Nekaj minut sem brez sape prisluškoval, vsak trenutek pričakujoč, da je bil kapitan Riggs umorjen ali pa ujet od onih treh, ki so pravkar odšli navzgor po stopnicah. Toda, ko nisem slišal ne krika ne hrupa niti ne kakega pretepa, sem pričel zbirati misli ter se namenil, da se odplazim v svojo kabino, najdem kapitana ter ga poprosim, naj mi dovoli, da se borim ob njegovi strani proti Thirkle-u in njegovim možem.

Splazil sem se izpod bunka, kjer sem ležal, in priznati moram, da sem bil v tem trenutku podoben vsemu, samo ne bojniku, toda temu ni bilo odpomoči.

Toda kljub moji žalostni vlogi, ki sem jo dozdaj nehoti igral, ni bilo v meni nikakega strahu in nisem se bal stopiti nasproti nobenemu teh lopovov, ki so se mi slili polastiti Kut Sanga in pomoriti na njem vse, kar je bilo živega. Dejal sem sam sebi, da ni bila moja krivda, če se mi je vzel orožje in me naredilo ujetnikom. S trpkostjo v srcu sem dolžil kapitana Riggsa, ki je dovolil, da je Thirkle — v osebi in karakterju Rev. Luther Meekera — vrgel ves sum name za umor Trega, dočim je Thirkle sam na svobodi.

Ko sem se splazil izpod bunka, sem si bil popolnoma svest nevarnosti, ki preti meni in parniku in prav malo upanja sem imel, da bom prišel živ s tega parnika. Toda zdaj ni bilo časa

premišljevat i o preteklih napa-kah, niti ne žalovati radi tega, kar se je zgodilo. Hotelo se mi je akcije, toda če sem pomislil, da imam vse proti sebi, kapitana in Thirkle-a ž njegovimi lopovi, so bili moji izgledi kaj slabi.

Moral sem se splaziti preko trupla ubitega Harrisja, in v upanju, da ima morda kak revolver pri sebi ali pa da najdem morda onega, ki ga je izpustil pri padcu iz rok, sem se ustavil ter pričel preiskavati njegove žepke. Revolverja nisem našel nobenega, našel pa sem škatljico užigalic. Postavil sem se s hrbtom proti odprtini, da bi zakril svetlobo in obenem, ubranil plamen vetra, ki je pihal s krova skozi odprtino, sem užigalice prižgal ter ob njenem svitu pregledal notranjščino.

Na ta način sem prižgal več žveplen, pri tem neprestano pa-zeč, da se plamen ne bi videl na krov. Če je imel Harris kake revolverje, tedaj so mu jih morali odvzeti njegovi morilci. V njegovem žepu sem našel kak ducat ali več revolverjskih patron težkega kalibra, toda ti patroni in užigalice je bilo tudi vse, kar sem našel.

V svitu užigalic sem opazil tudi obleko posadke, ki je visela na kljukah, in oblekel sem hlače in suknjič nekega kitajskega mornarja, ker sem bil dozdaj oblečen samo v popolnoma premočeni pijami; suknjič je močno dišal po opiju.

Opazil sem tudi svetilko, ki je visela na žebliju, in nameraval sem jo že prižgati, da se ozrem po orožju, toda nisem hotel predolgo ostati tu spodaj, dasi sem se težko odločil zapustiti ta kraj brez orožja.

Se enkrat sem v temi skrbno preiskal notranjščino ter našel polomljen nož in dokaj težko železno palico. Nož je bil zlomljen nekaj palcev od držaja, toda diagonalno od osti, tako da je bil še vedno primeroma nevarno orožje.

Z železnim drogom v desnici in z nožem v žepu sem se odpravil previdno proti stopnicam, odločen, da odidem iz te smrdljive luknje in da tvegam, kar ima priti. Moj načrt je bil, da najdem kapitan Riggsa, če ga morem, in če vidim, da ga oblegajo, da napadem Thirkleja in njegove lopove iz ozadja. Vedel sem dobro, da bom imel slabe prilike napram njim, ker so oboroženi z revolverji.

Toda zaupal sem se temi in pa blufu, da jih bom preslepil, da imam tudi jaz strelno orožje. Če se mi ne posreči, da jih preslepim pred zoro in se združim z Riggsom, sem vedel, da ne bova mogla proti njim mnogo opraviti, ko napoči dan.

V tem pa so vsi moji načrti padli v vodo, ko sem začutil, kako se je nekdo plazil po hodniku proti meni. Za trenutek se me je polastila panika in obžaloval sem, da sem se tu doli toliko časa zadrževal, da sem dal sovražniku priliko, da se vrne. Toda kmalu sem prišel do zaključka, da je prav vseeno, ali se borim tukaj ali kod drugej, zato sem zgrabil z levico nož, z desnico pa železni drog ter čakal.

Slišal sem, kako je počasi in previdno prihajal, korak za korakom, in vedel sem takoj, da mora biti bos. Prav počasi se je tipal naprej, kakor da je v neznanem prostoru in toliko sem bil skoraj gotov, da ni nihče izmed Kitajcev niti ne kdo izmed Thirklejeve bande.

Ko sem tako stal in čakal brez sape, sem začel neko čudno šuštenje, nakar sem se spomnil, da takó šumi Rajahov sarong. Zdaj sem vedel, da je to Rajah, malajski fant, ki je najbrže iskal kapitana. Vedel sem pa tudi, da ima pri sebi svoj smrtonosni kris in stresel sem se ob misli, da utegne v prihodnjem trenutku suniti ž njim proti meni.

Toda Rajaha nisem hotel umoriti ali raniti, kajti vedel sem, da če je kapitan še živ, da bo ta fant dragocen član naše stanke; če bi bil pa kapitan že mrtev; sem

še vedno upal, da bom pridobil fanta na svojo stran. Lahko bi ga bil pobil z enim udarcem svojega železnega droga, ko se je plazil po hodniku, toda s tem ne bi bil ničesar pridobil, temveč bi s tem storil samo delo, katerega bi bil vesel Thirkle in njegova ganga.

Na drugi strani pa sem zopet vedel, da mi nikakor ne bo mogoče raztolmačiti fantu, da jaz nisem njegov sovražnik, in njegov edini odgovor bi bil sunek ž njegovim smrtonosnim krisom.

Med tem premišljevanjem sva prišla skupaj, preden sem pričakoval. Ko me je začutil, je dvignil roko z nožem, toda zadel je "bunk," jaz pa sem ga naglo zgrabil za roko in istočasno izpustil železni drog, ki mu je moral pasti na nogo. Zavil sem mu z vso silo roko, tako da je bil prisiljen izpustiti svoj nož, nato pa sva oba skupaj padla na tla, nakar sem ga jaz z vso silo pritisknil na tla, da je bil brez moči, preden je vedel, kaj se je sploh zgodilo.

"Rajah! Rajah!" sem zašepetal, ko se je poizkušal izviti iz mojega oprijema. "Številka štiri! Številka štiri! Dober mož — številka štiri! Nič storiti!"

To je bila številka pri mizi v salonu, ki je bila meni odločena, in upal sem, da se bo spomnil in me spoznal. Jaz sem ga držal tako rahlo, kolikor sem si upal in si na vse načine prizadeval, da mu dopovem, da ne mislim ničesar slabega.

On je nato mirno ležal pod mojimi rokami, nakar sem ga jaz izpustil ter v temi poiskal njegov nož, ki mu je odpadel. Ko sem našel njegov kris, sem ga potrepljal po glavi, ko je še vedno mirno ležal vznak, on pa je potrepljal mojo roko in jo poljubil; ko sem mu izročil nož, je bil neizmerno vesel.

Nato sem užgal žveplenko, da me je mogel videti in z znamenji sem mu dokazoval, da morava iti na krov ter poiskati Thirkleja in njegove lopove.

Predno sva še končala najin nem pogovor, sem začel od vhoda sem šum in takoj zatem sem slišal kapitana Riggsa, ki je zašepetal:

"Rajah! Rajah!"

Jaz sem se zbal, ker nisem vedel, kaj naj mu rečem, ker sem domneval, da se bo ustrašil, ko me bo zagledal. Bil je namreč prepričan, da sem njegov sovražnik in da sem v zvezi z onimi. Predno sem jaz kaj odgovoril, mu je dal Rajah znamenje in nato sem slišal, da prihaja dol.

Rajah me je prijel za roko in potipal v moj žep po užigalicah, in ko je kapitan dospel dol, sem užgal žveplenko ter jo držal pred obrazom, med menoj in Rajahom.

"Moj Bog" je vzkliknil kapitan in se umaknil nazaj proti stopnicam v grozi, ko me je zagledal z Rajahom, ker je mislil, da sem slednjega ujel.

"Kapitan," sem rekel, ko je užigalice dogorela, "jaz sem, Tidenholm, ki sem pripravljen boriti se za vas. Jaz nisem v zvezi z onimi morilci. Jaz nisem umoril Trega. Ne bodite bedak in dajte mi priložnost, da vam pomagam."

"Niste umorili Trega?" je rekel začuden. "Vem, da ga niste umorili vi, toda najeli ste onega rdečelasca, da je storil to za vas."

"Ne, tega nisem storil. Denar, ki sem ga dal temu rdečemu hudiču, je bil dan za to, ker mi je prinesel prtjago na krov, on pa vam je rekel, da sem mu dal denar zato, da je umoril Trega, tako da sem bil spet Meekerju ali Thirkleju. Povem vam, da jaz nisem eden njegove gange. Dajte mi revolver in pomagal vam bom v tem boju."

"Kdo je ta mrtev človek pod stopnicami?" je vprašal.

"Harris. Thirkle in Bukrov sta ga ubila."

"Thirkle! Tukaj ni nobenega Thirkleja. Thirkle! Hm, saj Thirkle je — —"

"Thirkle," sem dejal, "je Rev. Luther Meeker. On je glavarev te morilske drhali."

"Potemtakem je imel ubogi Harris prav," je zatarnal kapitan ter sel na bližnji zaboj. "Harris je imel prav." Slišal sem, koliko obupa je bilo v njegovem glasu, ko je to izrekel. Zdaj ni bil več kapitan in mojster, temveč samo še strt star mož.

"Kvišku glavo, kapitan! Še

jih bomo ugnali!" sem dejal kolikor mogoče veselo.

"Mi smo izgubljeni!" je zatarnal. "Užgite svetilko; zdaj nas ne bodo nadlegovali."

"Pojdimo rajši na krov in pričnimo ž njimi boj," sem dejal. "Ničesar ne bo pomagano s tem, če ostanemo tu spodaj —"

Takrat je zaropotalo zgoraj pri vhodu in jaz sem zgrabil za svoj železni drog.

"Oni so šli dol," sem slišal re-

či Bukrova. Minuto za tem se je zgoraj zaprl vhod, nakar smo zaslišali težko rožljanje verig.

"Izgubljeni smo," je zatarnal kapitan. "Preko pokrova so pritrdili verige. Nobenih mornarjev na krovu in Bog naj se usmili naših duš! Prižgite luč, Mr. Trenholm. Mi smo toliko, kot mrtvi ljudje!"

(Konec prihodnjič)

POSEBNOST ZA PETEK IN SOBOTO

Ženske obleke, črna svila, mere 16½ do 46, redna cena \$16.50 do \$18.50, samo \$12.95

Trpežne, čedne potovalne obleke, samo\$4.75

Svilene nogavice, polne dolžine, najboljše, par po69c

Najnovejši ženski klobuki, od\$1.85 naprej

Se vljudno priporočamo ženam in dekletom!

Grdina Shoppe
6111 St. Clair Ave.

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo
oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih!

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

Stanley

